NUMĂRUL 1009

ALBINA

Revistă săptămînală a Așezămintelor culturale

ANUL 70
SERIA II
27 APRILIE 1967
8 PAGINI
25 BANI

Biblioteca Centrală Regională Hunedoara-Deva

1 MAI

— Ziua de 1 Mai este o mare sărbătoare! Cuvintele de mai sus sînt ale unui tînăr de douăzeci de ani. Intr-adevăr, pentru milioanele de oameni din România și din toate celelalte țări socialiste, ziua de 1 Mai, ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc, este astăzi o mare sărbătoare. De la Elba și pînă la Pacific, oamenii muncii eliberați din robia exploatării capitaliste manifestează în această zi trecînd în revistă succesele pe care le-au obținut în marșul pentru construirea unei vieți an de an mai îmbelșugate și mai fericite.

Pe steagurile roșii și pe placardele purtate la 1 Mai de oamenii sovietici sînt înscrise realizările în munca de construire a societății comuniste. Poporul chinez de circa șapte sute de milioane de suflete se bucură de viața nouă pe care și-o clădește. Constructorii socialismului din R. P. Bulgaria, R. S. Cehoslovacă, Albania, R. D. Vietnam, R. D. Germană, R. P. Ungară, Polonia, Iugoslavia, R. P. D. Coreeană, Cuba, din emisfera vestică a globului, înalță cu mîndrie flamurile roșii ale libertății, arătîndu-și hotărîrea de a-și apăra pămîntul patriei împotriva oricăror încercări de cotropire.

Pentru poporul român, ziua de 1 Mai din acest an are loc în condițiile în care sînt înfăptuite, cu succes, hotărîrile congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român. În primul trimestru al acestui an, planul producției globale industriale a fost îndeplinit în proporție de 101,9 la sută. Realizări importante au fost obținute în toate domeniile de activitate.

Alături de eforturile depuse pentru dezvoltarea continuă a economiei și culturii, România Socialistă desfășoară o intensă activitate internațională în slujba păcii și securității, pentru colaborarea între popoare.

„În centrul politicii externe a partidului și guvernului țării noastre — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — se află întărirea prieteniei și alianței frățești, adîncirea colaborării și cooperării multilaterale cu toate țările socialiste. În același timp, România dezvoltă relații cu toate țările lumii, indiferent de orînduirea lor socială. Partidul și guvernul nostru pun la baza politicii lor externe principiile independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, respectării dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta".

Oamenii muncii din România socialistă își afirmă solidaritatea cu toate popoarele care luptă pentru asigurarea păcii în lume, împotriva intervenției imperialismului american în Vietnam; înfierează teroarea dezlănțuită în unele state capitaliste împotriva mișcării muncitorilor și țăranilor pentru pămînt și libertate.

În numeroase țări slab dezvoltate din Africa și Asia care și-au scuturat jugul colonial, se ridică tot mai largi mase spre lumina demnității și dreptății sociale, libertății naționale și economice.

În țările capitaliste, ziua de 1 Mai este o zi de luptă. Acolo manifestațiile de 1 Mai sînt adesea interzise și manifestanții împrăștiați. Mii de oameni ai muncii sînt arestați, închiși și bătuți pînă la sînge de către agenții poliției. Căci cu prilejul acestei zile, ei manifestează pentru pace și libertate, pentru înlăturarea asupririi. Nu încape îndoială că va veni vremea cînd pe întregul glob pămîntesc ziua de 1 Mai va fi cu adevărat o mare sărbătoare pentru toate popoarele lumii. Întărirea solidarității internaționale a muncitorilor din întreaga lume constituie chezășia tuturor victoriilor forțelor păcii și progresului.

ȘERBAN NEDELCU

SLĂVITĂ ZI DIN GRAI ÎN GRAI

Sînt ceruri sus împreunate
De-asupra cîntecelor toate;
Sînt ape jos dintotdeauna
Albastre, geamăne și una.

Astfel coloanele de-Armindeni
Se reunesc de pretutindeni,
Un singur trup, un singur gînd,
Un singur suflet fremătînd.

Iar noi, de daruri încărcați,
Venim cu doina din Carpați,
Cu cîte-un chiot și-o urare
Intru obștească-mbrățișare.

Slăvită zi din grai în grai,
Frățesc alai, întîi de Mai,
Noi din părinți ți-am dat prinos
Fîntîni de sînge luminos.

Și iată azi ca o făclie
Se-nalță floarea stacojie
Și aripi mari de vultur cresc
Din vechi stejarul românesc.

EUGEN FRUNZĂ

Desen de T. IOANEȘ

AL VIII-LEA CONCURS

O nouă etapă în marea întrecere

De curînd a început să se desfășoare în întreaga țară cea de a doua etapă a concursului al VIII-lea, etapă raională ce cheamă la întrecere pe cele mai valoroase formații artistice de amatori, care au reușit să treacă, în lunile de iarnă, pragul fazei intercomunale. Deci, din nou, miile de spectatori de la sate vor avea prilejul să se adune în spațioasele săli ale căminelor culturale, pe ale căror scene artiștii amatori vor da glas minunatelor cîntece și dansuri populare a căror faimă a trecut de mult hotarele țării.

La sfîrșitul unei etape a concursului, cea intercomunală, și cea mai de masă, care s-a întins din iarnă și pînă la sfîrșitul lui martie, se impune un mic bilanț menit să devină un imbold pentru întrecerea raională a artiștilor amatori de la sate. Marea popularitate de care s-a bucurat faza intercomunală a tradiționalului concurs republican ajuns la cea de a VIII-a lui ediție, a demonstrat încă o dată vitalitatea folclorului românesc, multitudinea și varietatea formelor de manifestare ale talentului poporului nostru în cîmpul mișcării artistice de amatori. Coruri mixte, bărbătești, de femei, orchestre de instrumente populare, ansambluri folclorice, brigăzi artistice, colective de dansuri populare, nenumărați soliști vocali, instrumentiști și dansatori, au valorificat, pe scena concursului, în cele mai diverse și autentice stiluri de interpretare, valorile creației noastre populare, ale artei culte contemporane și clasice. Este o realitate a zilelor noastre care marchează progresul cultural substanțial al satului contemporan, definit și prin fenomenul artistic de masă actual manifestat prin împletirea armonioasă între preocuparea omului nostru pentru conservarea și valorificarea creației populare cu cea de difuzare în masă a creației culte, caracteristică esențială a culturii noastre socialiste.

Peste 1 600 000 spectatori din regiunea Brașov au vizionat cele 6 123 spectacole prezentate în prima fază a concursului, iar în regiunea Maramureș 1 200 000 spectatori au aplaudat frumusețea și bogăția folclorului din această parte a țării, oglindită în cele peste 3 100 de spectacole găzduite de scenele căminelor culturale. Cifrele vorbesc de la sine despre fenomenul artistic al satului contemporan, sutele de mii de interpreți, artiști amatori, satisfac prin talentul și măiestria lor gustul spectatorilor din rîndul cărora s-au ridicat. Desigur că privit prin această prizmă lucrurile sînt îmbucurătoare. Dacă raportăm însă cantitatea la calitate se pot desprinde și unele neajunsuri care se manifestă mai ales sub aspectul calității spectacolelor și programelor prezentate la centrele de concurs intercomunale. Unele coruri s-au prezentat cu un repertoriu insuficient îmbogățit, unilateral, deși Casa centrală a creației populare a tipărit în ultimii doi ani 12 culegeri de cîntece de masă, prelucrări de folclor, lucrări din repertoriul înaintașilor și clasicilor muzicii noastre corale etc. Față de multitudinea lucrărilor publicate, repertoriul corurilor este încă destul de sărăcăcios, nestîrnind acel interes pe care în mod firesc poate să-l aducă un cîntec nou. Or, unii dirijori au interpretat aceleași cîntece cu care s-au prezentat și la al VII-lea Concurs, iar uneori soliștii de muzică populară în loc să aducă pe scena concursului cîntece din folclorul autentic, tradițional, local, se limitează la unele cîntece împrumutate din repertoriul soliștilor profesioniști ascultați la radio-televiziune, sau al ansamblurilor profesioniste, mergînd chiar pînă la maniera de interpretare.

Lipsa de calitate a multor spectacole din concurs, se explică și prin modul și stilul de muncă al unor case regionale ale creației populare și case de cultură care au scăpat din centrul atenției lor cerința actuală și imperativă în mișcarea de amatori și anume, acea pregătire de specialitate a instructorului amator, figură centrală în realizarea unui spectacol sau concert. Aici au un cuvînt de spus casele de creație și de cultură, școlile populare de artă, care au datoria de a organiza consfătuiri și cursuri pe genuri de artă cu instructorii formațiilor de amatori, seminarii, acțiuni metodice la studioul artistului amator etc. Or, se pare că unele case de cultură s-au obișnuit cu un fel de muncă de îndrumare pompieristică, pierzînd din vedere conținutul și perspectiva activității artistice de amatori din cuprinsul raionului. Cine altul, decît casa de cultură, trebuie să cunoască repertoriul colectivelor artistice din raion ? Cine este mai apropiat de munca dirijorilor, coregrafilor, instructorilor de brigăzi din raionul respectiv (majoritatea acestora fiind cadre didactice) decît metodistul casei de cultură care trebuie să închege acele legături trainice de muncă cu acești conducători de formații ?

Casa de cultură, sub îndrumarea comitetului raional de cultură și artă, este datoare să asigure o muncă mai temeinică, o muncă științifică de îndrumare a instructorilor artistici de la sate folosind sistemul acțiunilor colective de îmbogățire a cunoștințelor de specialitate ale acestora. De asemenea, casele regionale ale creației populare trebuie să atragă un cerc mai larg de specialiști în această vastă și neîntreruptă acțiune de înnoire a repertoriului și de ridicare a calității artistice a spectacolelor de amatori.

Dezbaterile ce au avut loc săptămîna trecută la București, în ședința de lucru cu reprezentanții comitetelor regionale de cultură și artă și ai caselor de cultură, sîntem siguri că vor contribui la ridicarea pe o treaptă și mai înaltă a activității formațiilor de amatori care se vor întîlni în faza raională a celui de al VIII-lea Concurs republican, fază care va dura pînă la sfîrșitul lunii mai și care va fi un nou prilej de sporire a spectacolelor și spectatorilor. Așteptăm ca munca numeroșilor și entuziaștilor instructori ai formațiilor de amatori să culeagă și mai multe roade pe tărîmul cultivării gustului pentru frumos al maselor de oameni ai muncii de la sate.

N. NISTOR
director al Casei centrale a creației populare

Festivalul cîntecului, dansului și portului popular din comuna Serafinești, regiunea Suceava

PE SCENĂ ȘI ÎN CULISE

S-a încheiat faza intercomunală a celui de-al VIII-lea Concurs al artiștilor amatori. În raionul Roman, această etapă s-a desfășurat sub semnul participării masive a formațiilor artistice din toate comunele raionului.

Timp de două luni, pe scenele căminelor culturale, cele 158 de formații înscrise la concurs și-au confruntat măiestria în cadrul unor spectacole vizionate de mii de oameni.

Ceea ce constituie aspectul cel mai valoros și interesant al concursului, față de cele anterioare, este strădania multor formații din raionul Roman ca pe scenele întrecerii să valorifice pe o scară mai largă frumusețea folclorului local. Unele formații au depus o muncă stăruitoare să înfățișeze, în spectacole mai de amploare și la un nivel artistic corespunzător, obiceiuri vechi și tradiții populare locale. Bunăoară, cei 80 de artiști amatori din comuna Dulcești au adus pe scenele concursului o nuntă țărănească, cu tot ritualul și obiceiurile acestui eveniment însemnat din viața oamenilor de pe aceste meleaguri. Alte formații, cum ar fi cele din comunele Dolești, Gherăești, au prezentat în fața spectatorilor, într-o formă artistică adecvată, spectacole care au oglindit datini și obiceiuri tradiționale din comunele lor.

Faza intercomunală a concursului a antrenat în raionul Roman un număr impresionant de echipe de dansuri care, atît ca număr, cît și ca repertoriu și interpretare, au cucerit aprecieri unanime atît din partea spectatorilor cît și a juriului. Majoritatea echipelor de dansuri a prezentat suite de jocuri populare locale (Doljești, Văleni, Gherăești) iar unele dintre ele printre care cea din Ruginoasa au reînviat pe scenele concursului, dansuri vechi ca jocul Brîul dracului *dans deosebit de alert, a cărui vechime specialiștii o socotesc de cîteva sute de ani.*

Cu mult sub nivelul ansamblurilor folclorice și echipelor de dansuri s-au prezentat celelalte formații. Multe brigăzi (Bira, Stănița, Bahna) au avut programe sub nivelul cerut de un eveniment artistic important, cum este acest concurs pe țară. Textele multor brigăzi au purtat amprenta improvizației, caracterizată printr-o sărăcie de conținut și un scăzut nivel artistic, în care au predominat rutina, șablonul, iar din punct de vedere al conținutului cu greu s-a putut descifra specificul problemelor locale din comune.

Spectatorii care au asistat la întrecerile fazei intercomunale au constatat, cu surprindere și vădită părere de rău, slaba prezentare a formațiilor corale pe scenele concursului. Din cele 158 numai 12 erau formații corale. Ce s-a întîmplat cu corurile din raionul Roman ? Multe dintre ele, cunoscute și cu vechi tradiții cum ar fi cel din Bălcești s-au transformat în grupuri vocale, formate doar din cîțiva cîntăreți. Desigur nu este obligatoriu și poate nu există nici posibilități ca să se înjghebeze coruri puternice, dar nici nu este bine ca, observîndu-se acest fenomen, să nu se ia măsurile cuvenite.

Participarea nesatisfăcătoare a unor echipe se datorește și faptului că în acest raion, organele de cultură au pus un accent mare pe cantitate, pe numărul formațiilor, indicînd chiar ca fiecare comună să se prezinte cu cîte o formație de toate genurile. Această îndrumare și orientare n-a ținut cont de situația specifică, diferită în ceea ce privește condițiile cultural-artistice din comune și sate; că mișcarea artistică din satele noastre n-are nevoie de formații efemere care se înjghebează și trăiesc doar în perioada concursului. Nu este deci de mirare că multe formații ca cele din comunele Stănița, Icușești, Ion Creangă și altele și-au încetat existența imediat, fără să mai participe la faza retur.

...S-a încheiat prima fază a concursului și ne aflăm în pragul fazei raionale. Aceasta impune o preocupare stăruitoare pentru a ajuta formațiile promovate la această fază în desăvîrșirea măiestriei lor, în înlăturarea unor scăderi artistice care au ieșit la iveală în etapa intercomunală. Vizitînd cîteva formații care urmează să se confrunte la faza raională (Dulcești, Ruginoasa, Bodești) le-am întîlnit în repetiții sub îndrumarea specialiștilor de la casa raională de cultură ca și de la casa regională a creației populare.

Dar majoritatea formațiilor din raion nu vor mai participa în concurs. Ce se întîmplă cu aceste formații ? Este un lucru îmbucurător că organele raionale de cultură nu le-au pierdut din vedere și se preocupă intens ca ele să nu-și întrerupă activitatea. Echipele din multe comune cum ar fi, bunăoară, formația de dansuri din Bodești, brigada artistică din Dulcești, au și prezentat spectacole în comunele lor și în alte localități vecine.

M. CHIRCULESCU

În răstimpul a cinci ani

Ne amintim cu toţii de nespusa bucurie şi emoţie cu care am primit vestea încheierii procesului de cooperativizare a agriculturii noastre. Întregul popor sărbătorea şi se mîndrea cu această nouă înfăptuire dobîndită sub conducerea partidului, deoarece cooperativizarea agriculturii noastre a însemnat victoria deplină a socialismului în patria noastră, a deschis larg fereastra spre o nouă etapă de lumină şi bunăstare pentru ţărănime.

S-au scurs de-atunci abia cinci ani, dar în acest răstimp şi noi sătenii din comuna Dormărunt, alături de întreaga noastră ţărănime cooperatistă, am parcurs un drum lung presărat de roade din ce în ce mai bogate, de realizări şi bucurii de viaţă nouă.

An de an noi ne-am străduit să dăm o producţie agricolă din ce în ce mai mare, să sporim realizările din toate sectoarele de muncă. În toamna anului 1962, am obţinut, la hectar, următoarele producţii: 1 700 kg grîu, 3 300 kg porumb, 23 000 kg sfeclă de zahăr şi 1 700 kg floarea-soarelui. Fără îndoială că aceste producţii au fost mai mari decît cele din anii de dinainte, însă cu toţii eram convinşi că putem smulge pămîntului şi mai mult. În acel an a venit să lucreze la noi în cooperativă şi tovarăşul inginer agronom Ilie Drăgan care ne-a ajutat să înfrăţim şi mai mult ogorul cu ştiinţa agricolă. Întregul sat ne-am străduit să executăm la timp lucrări agricole şi de o bună calitate, să folosim rezervele interne şi noile condiţii create de partidul şi guvernul nostru şi am izbutit să obţinem de la an la an producţii tot mai mari. Astfel, în anul 1966 am cules 5 100 kg porumb boabe la hectar de pe o suprafaţă de 1 014 ha, adică cu 1 800 kg mai mult decît în anul 1962. La grîu am realizat 1 900 kg la ha, la floarea-soarelui 2 430, iar la sfecla de zahăr peste 52 000 kg.

Rezultate bune am dobîndit şi în sectorul zootehnic. În anul 1962 noi nu ne prea puteam lăuda cu cine ştie ce realizări în acest sector Ne-am dat toată osteneala să schimbăm lucrurile şi aici, am făcut o serie de construcţii, le-am modernizat pe cele existente şi ne-am îngrijit de ridicarea calificării profesionale a lucrătorilor din sectorul zootehnic. Am electrificat toate grajdurile, am introdus adăpători automate, iar anul trecut am început construcţia unui complex alimentar care va fi dat în folosinţă anul acesta şi care va asigura pregătirea hranei animalelor, atît a concentratelor cît şi a grosierelor. Tot în anul trecut au început lucrările unui complex de păsări care va da într-o singură serie peste 40 000 de capete.

Datorită acestor măsuri precum şi străduaniei lucrătorilor din sectorul zootehnic am ajuns ca astăzi să avem 1 380 bovine, dintre care 650 vaci şi junince, 3 800 de oi, 850 de porci şi o matcă de păsări de 7 000 capete. Sînt rezultate pe care anul acesta vrem să le depăşim, mai ales că, aşa cum aminteam mai sus, vom avea noi condiţii de hrănire a animalelor.

Toate aceste realizări pe care le-am înregistrat în cei cinci ani de la încheierea cooperativizării agriculturii s-au răsfrînt şi în viaţa de zi cu zi a ţăranilor noştri cooperatori. De unde în anul 1962 valoarea zilei-muncă a fost de 25 lei, în anul trecut ea a atins cifra de 42 de lei plus 1 400 000 lei retribuţie suplimentară Veniturile din ce în ce mai mari au făcut ca viaţa sătenilor din Dormărunt să fie tot mai îndestulată şi civilizată.

Dacă faci o plimbare acum prin sat, doar ici, colo ai să vezi cîte o casă veche 90 la sută din sătenii noştri şi-au construit case noi sau şi le-au modernizat şi mărit pe cele pe care le aveau Peste 30 la sută dintre cooperatori şi-au cumpărat televizoare. De mobilă, de aragaze, de maşini de cusut nici nu mai vorbim. Le întîlneşti în toate casele

Nu exagerez cu nimic cînd spun că în cei cinci ani care au trecut de la încheierea cooperativizării agriculturii noastre şi noi cei din comuna Dormărunt am parcurs un drum lung, plin de realizări şi bucurii

CONSTANTIN POPA
preşedintele C.A.P. „Viaţa Nouă" comuna Dormărunt, raionul Lehliu

Complexul zootehnic al cooperativei agricole din Spătărei, raionul Alexandria

RITMURI...

Dîrvari, Ciupelniţa, Gherghiţa, trei nume ieşite din anonimat a trei comune ploieştene pe unde, după cinci ani, ne poartă iarăşi paşii. Orice comparaţie cu trecutul, nu cu cel îndepărtat pe care ei îl folosesc tot mai rar ca etalon, dar cu un trecut aflat în cuprinsul acestei perioade, poate da indicii asupra ritmului schimbării. Oamenii au strîns experienţă, înţelepciune şi bogăţie. Toate îşi pun pecetea pe viaţa de acum a comunei. Nu poate fi mulţumire mai mare pentru cel care descoperă satul după cinci ani decît să-l surprindă în cursa furtunateică spre civilizaţie şi să reinoiască astfel încă o dată constatarea că nimic din toate acestea n-ar fi fost cu putinţă dacă munca şi viaţa lor n-ar fi stat pe temeliile de acum.

După cinci ani, în faţa unui tablou la care s-au adăugat atîtea elemente că nu-l mai poţi recunoaşte, medităm asupra forţei înoitoare a rînduielilor socialiste în viaţa satului contemporan.

„În ultimii ani producţiile la culturile de bază au atins plafonul cel mai înalt: 2 500 kg grîu la hectar şi 3 800 kg porumb. A fost cu putinţă, — adaugă preşedintele cooperativei agricole din Dîrvari, **Vasile Iemuţeanu**, — fiindcă am beneficiat de o bază materială tot mai trainică. În doi ani au mai apărut şase tractoare pe cîmp, combine şi semănători. În tot atît timp cantitatea de îngrăşămînt chimic a crescut cu 100 de tone". Şi venind parcă la ţanc cu confirmarea, Ecaterina Arvatu, brigadieră legumicolă anunţă că în gară au sosit pe adresa cooperativei două vagoane cu îngrăşămînt din tranşa pe acest an.

Pămîntul produce prin urmare tot mai mult şi el îşi întăreşte în ochii oamenilor funcţia de instrument principal de producţie. Creşterea puterii economice şi a valorii zilei-muncă măreşte în aceeaşi măsură prestigiul cooperativei şi rolul ei în existenţa oamenilor. Cooperativa agricolă din Dîrvari, una din cele mai mici ca suprafaţă (907 ha arabil) oferă suficiente motive de atenţie. Majoritatea braţelor de muncă o deţin femeile dar în ultimii ani tot mai mulţi din bărbaţii care au plecat la muncă în oraşe se întorc la ţară.

Spuneam că majoritatea lucrătorilor din cîmp sînt femei şi în sectorul zootehnic aşişderea. Cum au izbutit ei oare să facă din nişte codane de 19 ani îngrijitoare de elită? Fiindcă acesta e cuvîntul potrivit din moment ce ele au ridicat într-un singur an — 1966 — producţia pe cap de vacă cu 260 de litri ceea ce mai înseamnă că au dat consumului 25 de tone de lapte în plus. Ion Elena pînă a împlinit vîrsta la care statutul îi îngăduie să muncească a păzit viţeii. Acum face 400 de zile-muncă pe an.

Se zice că flăcăii care vor să se însoare îşi îndreaptă întîi ochii spre fetele în halate albe.

★

N-a prosperat oare Ciupelniţa în acest timp? Cine mai poate s-o spună după ce le calcă în ogradă. La intrarea în sediu, aşteaptă, acolo unde la lăsat un tractorist grăbit, un aspersor nou. E masiv, e greu şi totuşi lucrat cu gingăşie. E din producţie internă.

La Ciupelniţa pînza freatică aflată prea la suprafaţă le ţine sub luciul apelor, care cînd apar cînd dispar, 1 300 de hectare de teren. La un an de la înfiinţarea uniunilor cooperatiste, s-a pornit sub egida uniunii raionale o acţiune de desecare pe 3 000 de hectare, cointeresînd cooperativele agricole Ciupelniţa, Dumbrava şi Drăgăneşti. O reţea de canale va realiza desecarea iar canalul colector va servi apoi ca bază de irigare Pînă acum erau siliţi să nu are toamna, să semene primăvara tîrziu din cauza apelor şi pierdeau la recoltă. Neajunsul dispare. În planul de irigare stau sute de hectare de porumb. Sporul de producţie le va aduce 115 000 de lei anual. Preţul aspersorului e amortizabil într-o singură campanie. În următorii doi ani irigarea se va extinde la 300 hectare.

De cînd îşi pun ei — întrebăm — cu ardoarea de acum, asemenea ,probleme?

Inginerul agronom **Jelea Vladimir**, lămureşte: de trei ani producţia urcă sistematic dîndu-ne simţul unui anumit ritm şi dorinţa de a-l accelera. Ea se poate realiza apelînd la rezervele procesului de producţie, ştiute şi neştiute încă.

Rezervele sînt: plantatul semimecanizat la cartofi, introdus de curînd. La fiecare hectar se economisesc 20 de zile-muncă.

— La cultura orezului a cărei producţie se dovedea nerentabilă, s-a adus îngrăşămînt specific şi ierbicid pentru combaterea mohorului care devenise o pacoste.

— S-a ajuns la un anumit grad de calificare a oamenilor fapt care îngăduie specialiştilor să le dea liniştiţi pe mînă o anumită reţetă pe care ei o aplică fără greş. (E vorba aici de variantele pentru îngrăşarea solului sau de cele privind densitatea).

— De doi ani de zile cooperatorii şi-au creat o nouă sursă de venituri înfiinţînd o îngrăşătorie de tineret taurin. Uniunea raională a C.A.P. le înlesneşte cumpărarea de la alte unităţi, de viţei pentru îngrăşare. Sporul de greutate pe cap de animal a ajuns la 780 de grame zilnic realizat cu o minimă cheltuială. Hrana o constituie cocenii tocaţi pînă la fibră de o maşină specială şi amestecaţi cu uree şi melasă. Înobilat astfel, furajul acela atît de puţin atrăgător în stare brută, e asimilat integral. Se făceau tocmai pregătiri pentru expedierea unui lot de 115 capete. Este cota pe luna în curs fiindcă la sectorul zootehnic se lucrează ritmic.

★

La **Gherghiţa** cei care prezidau atunci adunarea generală au avut surpriza să asculte o propunere îndrăzneaţă venită din mulţimea cooperatorilor:

Să se ia anume ca punct de plecare în 1967 producţiile maxime obţinute în anii precedenţi. Autorii propunerii: brigadierul Tudor Păun, Petre Timotei, Ion Giuroiu şi o întreagă adunare de oameni care i-a aprobat. După cît se ştie cu astfel de acte „de curaj" au ajuns ei la un venit şi un fond de bază de o jumătate de milion la suta de hectare situîndu-se printre fruntaşii pe regiune. Consiliul a adoptat propunerea şi tonul l-a dat preşedintele Anghel Gheorghe, cunoscut în cîteva sate ca un nepotolit căutător de soluţii.

Pe ce se reazămă totuşi actul lor de îndrăzneală? De patru ani de zile producţia de cereale e depăşită an de an. În 1966 sporul de producţie este de 712 tone cereale şi 2 500 tone sfeclă. Atunci de ce n-ar îndrăzni cînd trecerea fiecărui an le dă tot mai mult măsura puterii?

Anii 1965—1966 au fost ani de maximă prosperitate. Nu-i rodul întîmplării oarbe. E vorba de un îndelungat proces de acumulare desfăşurat pe parcurs de ani, în care mijloacele de producţie s-au îmbogăţit, s-a dezvoltat baza materială, s-a mărit priceperea oamenilor.

La Gherghiţa te întîlneşti cu aşii iniţiativelor. Cine doreşte să înveţe în privinţa aceasta la ei să se ducă. Preşedintele Anghel Gheorghe o să-i întîmpine cu carnetul în mînă fiindcă primul care întreabă el e: „La dumneavoastră, pe acolo, ce e nou?"

Pînă atunci aflaţi din rîndurile acestea ce se întîmplă la Gherghiţa.

Fiindcă au mult pămînt argilos au făcut în 1963 o fabrică de teracote. Preşedintele a adus un meşter bătrîn, dar talentat, care i-a calificat 18 băieţi.

Fiindcă au pe gîrlă răchită au făcut atelier de împletituri. Un hectar de răchită le aduce 30 000 de lei pe an.

Un atelier de dărăcit lînă le iveşte din senin un venit de 100 000 de lei. În 1965 a luat fiinţă „sectorul sere" (pentru început 3 000 de m.p.) şi o mică centrală termică. Au extins de acum serele la 7 000 de m.p. La construcţia serelor s-a folosit fierărie exclusiv din demolări. Cît o fi şcormonit după ea preşedintele nu ştim. Ce se ştie e că la sere şi la celelalte anexe s-a făcut o economie de bani de aproape 2 milioane de lei.

La Gherghiţa au apărut meseriile de teracotari, împletitori, morari, foratori de puţuri (au cinci puţuri de irigare şi altele în exploatare) care le dă cooperatorilor posibilitatea să lucreze tot timpul anului. La Gheorghiţa valoarea zilei-muncă ajungea în 1966 la aproape 40 de lei. În 1963 cooperativa agricolă împărţea oamenilor pentru zilele-muncă 270 000 de kg de grîu şi 1 646 400 lei. În 1966 aceloraşi le-a revenit 353 000 kg grîu şi 3 600 000 de lei.

Sînt două elemente care cîntăresc greu în dinamica bunului trai.

TUDOR VĂLEANU

OMAGIU

„Tineretul țării noastre, educat în spiritul patriotismului socialist și al internaționalismului proletar, este animat de dragoste fierbinte față de patrie, de respect pentru trecutul glorios de luptă și muncă al poporului, de devotament pentru cauza înfloririi României socialiste".

(Din Cuvîntarea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, la Congresul al VIII-lea al Uniunii Tineretului Comunist.)

Această aniversare — a 45-a la număr — este aniversarea vîrstei eroice și permanente — este aniversarea tinereții luptătoare, care sălășluiește în oameni de la începutul și pînă la sfîrșitul duratei lor omenești.

Este sărbătorirea celor care, acum 45 de ani, s-au strîns sub steagul celor mai înaintate idei, s-au organizat sub semnul curajului și al combativității, punînd — alături de partid și îndrumați de el — piatră de temelie pentru înălțarea celui mai frumos edificiu — libertatea și bunăstarea celor mulți.

Este sărbătorirea celor care, în anii grei de ilegalitate, au ținut aprinsă flacăra speranței și a încrederii, s-au dăruit și au căzut, înălțîndu-se în memoria veșnică a tuturora.

Este sărbătorirea celor care, după eliberare, au tămăduit rănile țării, au reconstruit-o, i-au dăruit elanul anilor lor, forța și dragostea lor.

Sub grija atentă a celor care, în urmă cu 20, sau 30, sau 40 de ani erau le fel ca ei, se ridică tinerele vlăstare, menite ca mîine să ia pe umerii lor destinele țării. Partidul le călăuzește viața și munca, veghind să crească drept și sănătos mlădițele vii și înflorite ale viitorului. Spre ele urcă din rădăcini sevă și putere — căci rădăcini sînt cei care-au căzut — ; le stau — trunchi încercat și tare — părinții, călîți în luptă, încărunțiți și înțelepți, iar ei, cei tineri, ei, rămurișul însorit și rodnic se pregătesc, la rîndul lor, muncind și învățînd, să se prefacă în falnici stejari.

Și pentru că în fiecare om trăiește, în ciuda timpului grăbit, zîmbetul și căldura tinereții, se cheamă că aniversăm, pe lîngă cei 45 de ani de victorie a luptei și a realizărilor, și 45 de izbînzi asupra vremii. Este izbînda acestei mari și trainice familii — Uniunea Tineretului Comunist. În rîndurile ei se numără cei mai buni fii ai poporului, cei mai cinstiți, cei mai activi, cei mai demni. Ei sînt nucleul care iradiază printre toți tinerii abnegația muncii, simțului de onoare al datoriei, frumusețea morală.

Ei toți făgăduiesc „Partidului comuniștilor — mintea clarvăzătoare și cutezătoare, călăuza încercată și sigură, inima fierbinte a poporului român — că, uniți ca un bloc de granit în jurul său, însuflețiți și conduși de el, vom duce, mai departe, cu entuziasm și abnegație, ștafeta celor ce s-au jertfit pentru noi, a celor ce ne-au crescut cu dragoste și grijă părintească, spre desăvîrșirea construcției socialiste, spre înălțarea mărețului edificiu al comunismului în minunata și în veci slăvita noastră Românie".

MARILENA VULPE

Flăcăi din Năsăud

✱ FILE DE

CU RE

La 9 mai se împlinesc nouăzeci de ani de cînd România s-a declarat independentă, spre marea bucurie a întregului nostru popor.

Multe veacuri ne-a apăsat greaua stăpînire otomană. Multe veacuri plătit-am bir peste bir și haraci peste haraci. Sute și sute de ani bogățiile țării și vlaga poporului fost-a stoarsă întru folosul padișahului din Țarigrad.

De aceea, drept era ca la 9 mai 1877 toată suflarea românească să scapere de bucurie: începea trai nou într-o țară independentă. Dar puterea otomană nici vrea s-audă de marea dorință și de marea bucurie a poporului nostru. Avea sultanul armată puternică. Avea generali buni, cu multă și iscusită deprindere în meșteșugul armelor. Avea cetăți strașnic întărite, cu parapete și redute, cu șanțuri adînci și multă artilerie, la Nicopole și la Vidin, la Rahova și la Smîrdan. Dar, mai cu samă, la Plevna, între dealuri și văi înșelătoare, Osman pașa făurise un larg sistem de întărituri, de redute înalte și drepte ca peretele, cu pînză ucigașă de gloanțe și șrapnele, cu tunuri multe, cu tir precis, puzderie de arme și muniții, mînuite de aproape 60 000 de soldați. Asta însemna că marele act al independenței proclamată la 9 mai, trebuia cucerit pe cîmpul de bătaie. Trebuia pecetluit cu sînge. De aceea, cînd artileria otomană din Vidin sau din Rusciuc a început să bombardeze orașele noastre de pe Dunăre, întregul popor român a cerut ca România să intre în război, alături de armata rusă. Marea rîvnă de a trăi liberi îi chema pe români la Plevna, la Rahova, la Smîrdan unde se cuibăriseră asupritorii. Țărani, muncitori, intelectuali, toți au sărit ca pe vremea lui Ștefan cel Mare și a lui Mihai Viteazul să apere independența. S-au înrolat voluntari de pretutindeni. Au venit mulți și din Transilvania, care atunci se afla încă stăpînită de habsburgi. A venit și badea Gheorghe Cîrțan, un țăran din părțile Făgărașului, un adevărat apostol al unității și libertății românilor.

„Din cîmp de-acasă de la plug,
Plecat-am astă vară
Ca să scăpăm de turci, de jug,
Sărmana scumpa țară..."

Cîntau ostașii, „toți dorobanți, toți căc[illegible] români de viță veche". Și zburau la lupt[illegible] șoimul de pe munte". Zburau să cuce[illegible] redutele de la Plevna, Rahova, Vidin. A[illegible] la 30 august 1877, pînă în vara anului [illegible] mulți viteji s-au jertfit, ca patria să poat[illegible] liberă.

În asediul cumplitei redute Griviț[illegible] căzut eroic, cu steagul în mînă, îmbărbăt[illegible] batalioanele, căpitanul Nicolae Walter M[illegible] neanu și maiorul George Șonțu. Tot [illegible] soldatul Grigore Ioan, împreună cu cap[illegible] Nicu Vasile și sergentul Stan Gheorghe au [illegible] de pe redută un mare steag otoman. A[illegible] înfipt pe parapete drapelul tricolor, să [illegible] voios, ca semn al victoriei și al libertăți[illegible] începea „să cînte pe maluri dunărene", [illegible] scria Alecsandri. S-a vărsat mult sînge [illegible] în „Valea plîngerii", dar reduta a rămas [illegible] românilor, a cuceritorilor de redute. J[illegible] eroice ale celor căzuți ca și isprava vr[illegible] de laudă a lui Grigore Ioan au însuflețit [illegible] ostașii români. A fost decorat cu „Virtute[illegible] tară" și cu ordinul rusesc „Sf. Gheorghe[illegible] steagul verde otoman fost-a plimbat prin [illegible] rești, în aplauzele mulțimii, bucuroase [illegible] sfîrșit, acel simbol al puterii vrăjmașului [illegible] pătează cerul patriei cu trufașa-i filfîire.

TRĂIEȘTE-ȚI ANII TINERI!

Cu excepția celor care declară singuri — și resemnați — (vezi doamne, nu mai e nimic de făcut), că sînt de-acum bătrîni, ceilalți au spus că ei cred într-o frumusețe a fiecărei vîrste. Compensarea anilor care se scurg se face acumulînd în aceeași măsură înțelepciune. Despre vîrsta tinereții însă au declarat toți că este cea mai frumoasă.

„Profitați de tinerețe!" spun adesea vîrstnicii și îndemnul, se adresează tinereții fără de experiență cam în acest fel: Să nu-ți irosești timpul, fiindcă el nu se mai întoarce; să nu trăiești fără ideal; să năzuiești spre frumos și adevăr; să nu-ți bați joc de dragoste; să fii vesel, increzător și plin de elanuri generoase...

Sînt istrieni și vorbele lor despre tinerețe sunau la poalele cetății de două ori milenare ca un imn.

★

Acest „profitați de tinerețe" ne-a pus stăpînire pe gînd. Nu știm dacă nu l-a rostit cumva unul din cei care au scăpat odată trenul. Trenul acesta are plecarea la 20 de ani. Unii se scoală tîrziu și-l pierd, alții cred că-i așteaptă. Sînt destui care au pățit-o și socotim că e bine cînd ei povestesc celor tineri despre amara lor întîmplare.

Cei mai mulți însă n-au putut să-și trăiască tinerețea fiindcă au fost împiedicați s-o facă.

— La douăzeci de ani ne însuram și începeau grijile. La douăzeci de ani se sfîrșea tinerețea, — spune Constantin Bușe, vicepreședinte al cooperativei agricole.

Era desigur vorba de o îmbătrînire psihologică alimentată de nesiguranța în viață.

— Dar vouă vă lipsește oare ceva care v-ar putea împiedica să trăiți tinerețea frumos? — i-am întrebat pe cei tineri.

— Nimic — au răspuns tinerii — nimic nu ne lipsește. Numai să vrei s-o trăiești, numai să știi să profiți de ce ți se oferă.

★

Tinerețea e unul din marile privilegii pe care ni le acordă viața. Fiecare și-l apropie însă în felul lui, conform cu aspirațiile sale, cu o voință și hotărîre care pot să-i fie sau nu proprii.

— Profitați așadar de tinerețe! Cum a făcut-o oare omul de 26 de ani, fiul lui Florea Gheorghiță, țăran cooperator din Istria — inginerul agronom al cooperativei, Victor Gheorghiță. Și fiindcă începutul lui e modest iar ascensiunea frumoasă ca a foarte multora, și de asemenea pentru că uitîndu-ne la el putem citi apoi pe chipul multor tineri țărani cuvîntul doctor, inginer, profesor, reținem de la tînărul inginer agronom cîteva elemente de profil. Ne spune că pînă la terminarea studiilor n-a avut orizont și că ce s-a petrecut după aceea îl uimește pînă și pe el:

— Cine te-a ținut în facultate?

— Părinții și statul. Tatăl lucrează la grădină. Cînd îi vine băiatul pe acolo se uită la el cu un fel de venerație (Cîte mai știe!). Acasă locuiesc împreună. La fiecare salariu face daruri părinților lui și ai nevestei, în semn de recunoștință și respect filial.

— Il în[illegible] rășe ingin[illegible] mit de [illegible] (Aproape [illegible]

— Mulț[illegible] stagnare, [illegible] că princi[illegible] mari, fert[illegible] tate? (Cin[illegible] o ușoară [illegible] rilor și v[illegible] îl macină.)

— Sînt [illegible] rea coope[illegible] la OKPO[illegible]

rea solur[illegible] gricultur[illegible] noști păr[illegible] intific v[illegible] a fiecăre[illegible] e posibil [illegible] pe o soli[illegible] (constata[illegible] rioară) — [illegible] cunoaște[illegible] fertilizat[illegible] lucrate i[illegible] la hecta[illegible] tăm fap[illegible] consiliul [illegible] bește...

S-a [illegible] mișcă in[illegible] pe care [illegible] și studi[illegible]

— Cît [illegible]

Medi[illegible] abia tr[illegible] o fată [illegible]

— M[illegible] vul ieri [illegible]

TORIE 1877-1967

CERITORII UTELOR

Vitejește a căzut în luptele de la Plevna și locotenentul Dumitru Lemnea, azi citat printre eroii naționali, ca și maiorul Ene. Iar în bătălia pentru cucerirea Rahovei, o schijă de obuz l-a lovit pe maiorul Dimitrie Giurescu. Era încredințat că, pentru libertatea și independența patriei nici o jertfă nu-i prea mare. În ultima scrisoare trimisă din fața Rahovei, cu un ceas înainte de bătălie, își exprima neclintita nădejde că biruința va fi a românilor, își încuraja soția și-i da sfaturi cum să aibă grijă de copii, să-i ajute să învețe carte și „să se joace cînd e timpul bun". De asemenea, într-o luptă de la Cneaja, călărașul Mohor Vasile a izbutit să smulgă steagul unei unități otomane, vădind încă o dată vitejia și îndrăzneala în luptă a românilor. Ostași de rînd și gradați, ofițeri și voluntari, îndîrjiți în lupte au meritat, la Plevna sau la Vidin, la Rahova ori la Smîrdan numele de cuceritori ai redutelor. Numai așa cumplita cetate de la Plevna a trebuit să se predea armatelor române și ruse, asaltatoare.

Nu trebuie uitat că printre cuceritorii redutelor se numără și sergentul Țurcanu Constantin, din Regimentul 13 Dorobanți. Numele lui s-ar fi pierdut printre zecile de mii de veterani și eroi ai independenței, dacă faptele lui n-ar fi slujit ca model poetului Vasile Alecsandri, cînd a scris poemul „Peneș Curcanul". Era de loc din Vaslui. De aici, neuitatul început al poemului :

„Plecat-am nouă din Vaslui
Și cu sergentul zece
Și nu era, zău, nimănui
În piept inima rece..."

În luptele de la Grivița, sergentul Țurcanu Constantin a primit rană grea. Și totuși n-a așteptat decît să se facă sănătos, ca să se întoarcă iar la luptă. La sfîrșitul războiului pentru independență, pe pieptul viteazului dorobanț străluceau multe medalii și decorații : „Apărătorii independenței", „Medalia comemorativă rusă" și, în chip cu totul excepțional ordinul „Steaua României", distincție acordată numai ofițerilor.

Dar viața sergentului Constantin Țurcanu a devenit pilduitoare pentru toate generațiile de atunci încoace. În 1916, în ciuda vîrstei înaintate, veteranul din '77 ale cărui isprăvi de arme le cîntau și copiii în școală și ostașii în armată sub numele lui „Peneș Curcanul", a cerut să fie înrolat în armată. A participat ca voluntar la campania din acel dramatic an 1916 ; iar în iulie-august 1917, a fost printre cei care, în marea bătălie de la Oituz, au zăgăzuit cu piepturile lor calea dușmanilor : „Pe-aicea nu se trece".

La sfîrșitul războiului, în 1918, atunci cînd poporul român își desăvîrșea unitatea națională, veteranul Țurcanu Constantin adăuga la decorațiile primite cu patruzeci de ani înainte, altele noi : „Victoria", „Mihai Viteazul" și „Virtutea militară". Parcă anume ar fi ținut să nu-l dezmintă pe V. Alecsandri care prevăzuse parcă :

„Apoi cînd iarăși m-am trezit
Din noaptea cea amară,
Colo pe răni eu am găsit
Virtutea militară..."

Independența proclamată acum nouăzeci de ani am cucerit-o cu jertfa a mii și mii de vieți. Luptăm pentru ea din vremea lui Mircea cel Bătrîn. De aceea ni-i cu atît mai scumpă și nu renunțăm la dînsa pentru nimica în lume.

DUMITRU ALMAȘ

Asaltul dorobanților contra redutei a II-a la Grivița — gravură

OLTENIA

O fată-naltă — numai bucurie
Cu lanuri mari de grîne și de foc.'
Umblă-mbrăcată-n fote lungi și iie,
C-un curcubeu de bete pe mijloc.

Mai mare dragul s-o privești în toate,
S-o vezi la horă-n zile de popas
Sau să-i colinzi prin casele-nflorate,
Cu miros de gutui și ananas.

Își are și ea dragostea ei sfîntă :
Îi face Oltul curte zi de zi
Și-o mîngîie, dar Jiul care-i cîntă
S-ar mînia pe dînsa dac-ar ști.

Cu creștetul Parîng, cu ochii stele,
Cu păru-n vînt păduri de mii de ani,
Pe piept în loc de șiruri de mărgele
Ea poartă dealuri vechi de Drăgășani.

Săracă ieri, acum miliardară
'Adună-ntr-una bogăția rîu
Și Dunărea și trenurile-i cară,
În toată țara tonele cu grîu.

VIRGIL CARIANOPOL

Spune-ne, tovate declari multuie cooperativei ? văspunsul).

ărunță te duce la trece cu vederea a producțiilor făcută pe jumăie cauza observăm o grabă a gestuemn că problema

și eu și conducear mai ales cei de întîrziat cu carta-

pune că într-o a-ă trebuie să cun palmă, mai știompoziția chimică Mă gîndesc cum îjbîim încă ? Iată Lipsea azotatul — la o analiză ulteministrat din nefosfat. Două sole și îngrășămînt și una 960 kg grîu 2 500 kg. Comenli și-n ședințe, dar ucere nu se grădeabinelea. Se lui nou de noțiuni, at cu ani de trudă

dragul nostru incipala ta treabă rîș căruța tatălui ?

★

a brigadierilor de ani. Unul din ei, os înapoi.

, cîți oameni ai aat ? — e întrebată în ședința cu brigadierii. Fata e emoționată fiindcă așa-i firea sau poate că se știe la rînd cu ditamai bărbații. Frămîntă în degete tot timpul o șuviță de păr. Bunică-sa, cînd era ca ea, nu ridica ochii la lume. Și ea înfruntă grelele situații pe care i le pune în față existența complexă a unei brigăzi. Chipul bronzat de soare și vînturile de stepă păstrează încă urmele de adolescență. A fost trimisă la școală pe cheltuiala cooperativei, împreună cu alți șase, și aceasta a fost prima mare înlesnire de care au beneficiat ei în viață. Sînt toți în posturi cheie. Post cheie e cel în care se răspunde pentru ceva. Ca brigadier, răspunde de soarta producției. Cuvintele sînt deajuns pentru a defini nivelul responsabilității. I-am întrebat pe cei din conducere: „Face față?" — Cei mai mulți nu ne-au zădărnicit așteptările. — Unii — adaugă președintele, la început se joacă de-a munca, apoi înțeleg că nu-i de glumit. I-am dat dreptate mai tîrziu cînd întîmplarea ni s-a desfășurat chiar sub ochi. La brigada de tractoare a venit casierul cu chenzina. Sînt cîțiva tractoriști din ultima promoție — nu le-au dat nici tuleii, — care-și așteaptă rîndul. Unul are de plătit rata la televizor, iar după ce numără restul se întunecă la față. Șeful brigăzii aflat alături îi aduce însă aminte de zilele în care i-a stat tractorul pe brazdă, fiindcă el nu venea la lucru. Cu puțin efort își amintește că a lipsit, fiindcă e mare amator de baluri (ceea ce nu-i rău) și că face după bal punte și lunea (ceea ce e rău). Îl cheamă Alexandru Ionescu și are 20 de ani. Verifică după cît se vede, pentru prima dată pe pielea lui principiul neabătut dintre muncă și retribuire.

★

O poveste frumoasă de dragoste a înflorit lîngă alta, urîtă și tristă. Tudor Dumitru a cunoscut o fată, s-a îndrăgostit și din clipa asta gîndește altfel, calcă altfel, muncește cu o poftă nebună și — dacă ea i-ar cere, — i-ar aduce și luna.

— Bănuiesc că pînă acum ai mai cunoscut fete. Te mai întîlnești cu ele ?

— De cînd mi-a intrat ea în viață, nu. Cum aș putea...

Băiatul de 22 de ani apără dreptul sfînt al dragostei la exclusivitate, se indignă la ideea trădării. Este în reacția băiatului o doză de încrîncenare care nu poate scăpa observației. Parcă s-ar apăra tot timpul de niște vedenii. Nu i-am mai răscolit amintirile. Ne-au povestit însă prietenii apropiați.

Este fiul abandonat — (al 8-lea fiu abandonat) — al lui Ion Vasilache. Un caz unic, de cinică iresponsabilitate care ar face să roșească și alba marmoră de Tasos de la Istria. Căsătorit de patru ori și-a părăsit pe rînd nevestele și copiii. Fiindcă a refuzat să plătească pensiile de întreținere, a fost, pedepsit cu închisoarea. În Istria sînt cîțiva băieți, unii trecuți de vîrsta majoratului, care au același tată — dacă tată se poate chema — și mame diferite.

— Vă întîlniți, vă cunoașteți între voi ?

— Sîntem prieteni — răspunde Tudor, arătînd în ce fel ei, oameni tineri, corectează efectele unei monstruozități.

— Cu tatăl tău ai vorbit vreodată ?

— L-am oprit o dată cînd ieșea din cîrciumă, i-am cerut bani pentru bal, cu toate că aveam, dar numai așa ca să-l iau de vorbă.

— Cine ești tu ?

— Băiatul dumitale.

— Pînă acum de ce nu m-ai căutat mă ?

— Dumneata trebuia să mă cauți pe mine...

Bani nu i-a dat, dar nu ăsta este lucrul important. Înfruntarea era totul. Trebuia văzută și am regretat că am fost nevoiți s-o reconstituim din spuse. Trebuia văzută scena teribilă cînd victima abandonului acuza abandonul, cînd băiatul acesta cu fața lui sumbră, cu priviri aspre, care a crescut fără tată și a trebuit să fie el cap de familie, își paralizase interlocutorul cu privirea. Și mai trebuia văzută fața stupefiată a ființei aceleia besmetice, care dintr-o greșeală a naturii îi era tată...

Îți dorim, Tudore, o căsnicie fericită.

Și-ți mai dorim să ai copii care să semene cu băiatul de treabă pe care l-am cunoscut noi.

VIRGIL TOSO
BORIS DUNAREANU

Copil din Țara Oașul

OAMENI DE SEAMĂ AI CULTURII ROMÂNEȘTI

VASILE CONTA

Printre figurile de seamă care s-au înscris în analele culturii progresiste ale trecutului nostru și au ridicat prestigiul prezenței românești în cultura universală se situează și filozoful materialist din secolul al XIX-lea, Vasile Conta. Trăind într-o perioadă de puternic avînt al științei, de emancipare a spiritului, de formare a conștiinței naționale a poporului nostru, V. Conta a creat un sistem filozofic materialist închegat, al cărui tăiș s-a îndreptat atît împotriva idealismului în știință și filozofie cît și a misticismului, dovedind o înaltă combativitate și necruțare față de formele ideologice feudale învechite. Întreaga sa operă a slujit cauzei eliberării gîndirii de cătușele spiritului dogmatic și de erorile superstițiilor întreținute sistematic de către vîrfurile reacționare ale societății timpului în care a trăit.

În viața sa scurtă, dar fecundă în creație (a murit în anul 1882 la numai 37 de ani), Vasile Conta și-a format, în țară și în străinătate, o cultură bogată pe care a valorificat-o apoi cu generozitate în munca de dascăl al Universității din Iași, în publicistică, îndeosebi prin paginile revistei „Convorbiri literare" și prin cîteva lucrări filozofice prestigioase, cum au fost: „Teoria fatalismului" (1875—76), „Teoria ondulațiunii universale" (1876—77), „Încercări de metafizică" (1879) ș.a.

În creația sa filozofică V. Conta s-a sprijinit pe cuceririle cele mai de seamă ale științelor din secolul trecut, care i-au folosit drept fundament în elaborarea unui sistem materialist pătruns de originalitate și vigoare. Filozoful a luat atitudine împotriva teoriilor creaționiste și teologiste privind originea lumii și a vieții, a combătut interpretările spiritualiste despre psihicul uman.

În scrierile sale, V. Conta subliniază că „nu există în univers altă **substanță** decît materia „care" se mișcă și se metamorfozează pînă la infinit în spațiu și în timp, ascultînd în toate mișcările sale de legi fatale". Prin urmare explicarea chestiunilor fundamentale ale realității înconjurătoare nu are nevoie de nici o presupusă forță sau ființă „creatoare" și „diriguitoare". Afirmînd că lumea este infinită în timp și spațiu, V. Conta susținea astfel un punct de vedere opus dogmelor religioase, ceea ce a stîrnit nemulțumirea și dușmănia cercurilor teologice ale timpului.

Filozoful ieșean a promovat interpretări materialiste și în ceea ce privește natura psihicului uman, problemă viu controversată mai ales dacă ținem seama de faptul că științele biologice și fiziologia obținuseră deja succese însemnate în descifrarea tainelor vieții organismului și ale fenomenelor psihice. Criticînd tezele idealiste la modă, ca și alte interpretări neștiințifice, V. Conta demonstrează că psihicul nu este ceva „dat", nu reprezintă o esență spirituală independentă, ci **o funcție** a creierului, supusă determinării materiale, obiective.

Generalizînd tendințele de progres înregistrate în științele naturii, V. Conta a elaborat teoria evoluției generale, a dezvoltării în natură, societate și cunoaștere, pe care a expus-o în lucrarea „Teoria ondulațiunii universale". Lumea materială, — arată filozoful — se află într-un continuu proces **progresiv** de transformare, de succesiune a formelor ei materiale, de la cele mai simple spre cele mai noi, mai perfecte. În ciuda unor limitări și teze contradictorii, ideile lui V. Conta despre evoluție a reprezentat o pledoarie filozofică autoritară în sprijinul evoluționismului ce se afirmase în mod prestigios în știință, în biologie, cosmogonie, geologie, antropologie și altele.

Un merit de seamă al lui V. Conta l-a constituit elaborarea ateismului său militant. El dezvăluie caracterul istoric, trecător al religiei subliniind că datorită progresului științelor „omul nu mai are nimic de temut sau de așteptat de la voința liberă a nici unei ființe închipuite..."

Ca și filozofii materialiști din epoca premergătoare marxismului, V. Conta explică apariția religiei prin ignoranța omului primitiv, stăpînit de frică în fața fenomenelor naturii neînțelese. Pe măsură ce omul se eliberează de această dependență de natură, datorită progresului cunoașterii, el se eliberează treptat și de forța de înrîurire a falselor doctrine mistice.

★

V. Conta a participat și la viața politică a timpului său, ocupînd unele funcții importante în guvern. Este remarcabil faptul că aflîndu-se la studii în apus, el a avut legături cu cercurile Internaționalei I, manifestînd simpatie față de ideile socialiste. Mai tîrziu însă, revenind în țară, el alunecă în ceea ce privește orientarea politică, spre pozițiile cercurilor burghezo- liberale, în concepțiile lui făcîndu-și loc și anumite note naționaliste și rasiste. Cu toate acestea Conta a sprijinit unele proiecte de legi care urmăreau stimularea dezvoltării economice și slăbirea relațiilor feudale în agricultură.

Personalitatea lui V. Conta se impune istoriei gîndirii românești în primul rînd prin prestigiul sistemului său filozofic, materialist și ateist, care a contribuit la pregătirea condițiilor spirituale favorabile apariției și răspîndirii filozofiei marxiste în România.

AURELIAN TACHE
lector universitar

RĂSPUNDEM CITITORILOR

mimetismul

Mimetismul este un fenomen biologic întîlnit la unele animale lipsite de mijloace de apărare. Acestea, în urma traiului în același mediu de viață cu alte animale ce posedă mijloace de apărare puternice, și-au dezvoltat însușirea de a imita pe acestea din urmă, luînd culoarea și chiar forma lor. O astfel de asemănare a unui animal care nu posedă mijloace de apărare, cu alt animal ,care prezintă mijloace de apărare, sau cu unele obiecte din mediul înconjurător, poartă numele de mimetism. Mimetismul este o adaptare foarte specifică la mediul de viață, adaptare care s-a dezvoltat sub influența selecției naturale, adică a alegerii pe care însăși natura a determinat-o.

Animalele lipsite de apărare prin imitarea altor animale cu mijloace active de apărare, sînt ocolite de dușmani și scapă de distrugere întocmai ca și specia pe care o imită, o mimează.

Mimetismul este bine cunoscut în lumea insectelor și a unor reptile. De exemplu, există unele muște din ordinul dipterelor (Musca eristalis și Volucella) care imită diferite specii din ordinul himenoptere. Musca eristalis imită albina, iar musca Volucella imită bondarul. Fluturele Aegeria apiformis, lipsit de mijloace de apărare imită o viespe (Vespa crabo) foarte temută de dușmani.

În diferitele regiuni ale Amazoanelor există un fluture numit Leptalis lipsit de mijloace de apărare. Acest fluture imită forma și culoarea unui alt fluture Ithomia foarte otrăvitor și ocolit de păsări care trăiește în grupuri. Tocmai printre aceste grupuri se amestecă și Leptalis care semănînd cu fluturele otrăvitor este ocolit și el de păsări și astfel scapă de la distrugere.

Tot în America de Sud, în regiunea Amazoanelor, există unii șerpi neveninoși care mimează speciile de șerpi veninoși.

Prof. dr. docent H. CHIRILEI

NOUTĂȚI ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE

TEZAURUL DACIC DIN OLTENI

Din adîncurile pămîntului românesc sînt scoase, adesea, la iveală diferite așezări omenești unelte, obiecte de podoabă, monede etc., care vorbesc în graiul lor despre trecutul glorios al poporului nostru. Astfel, nu de mult, în comuna Olteni din raionul Videle, a fost descoperit un tezaur monetar, cuprinzînd 50 de monede de argint ce se aflau într-un vas de lut ascuns sub pintenul unui mal.

Specialiștii în probleme de arheologie apreciază că este vorba de monede geto-dacice din a doua jumătate a secolului al II-lea al erei noastre.

HIBRID TIMPURIU

La stațiunea agricolă Suceava a fost creat un nou hibrid de porumb care s-a dovedit a fi cel mai timpuriu din țară. Noul hibrid are o perioadă de vegetație mai scurtă cu 8—10 zile decît cei mai timpurii hibrizi de porumb cultivați pînă acum pe ogoarele patriei. Producția la hectar dată de acest hibrid este de 5 000 kg boabe la hectar.

POD INTRE EUROPA ȘI AFRICA

Guvernele Spaniei și Marocului studiază proiectul unui pod gigant între Europa și Africa, peste Strîmtoarea Gibraltar. Pe acest pod urmează să treacă două linii de cale ferată și trei autostrăzi. Podul va avea o lungime de 25 km. El a fost proiectat de spaniolul Alfonso Pena Boef.

ÎNCĂLZIREA PĂMÎNTULUI CU AJUTORUL AVIOANELOR

Prof. Gordon Mac Donald, de la Universitatea din California (S.U.A.), este de părere că 400 de avioane cu reacție, care ar face zilnic cîte 4 curse intercontinentale, ar ridica temperatura suprafeței Pămîntului cu 0,2 grade. Aceasta datorită creșterii cantității de bioxid de carbon în aer, care lasă să treacă razele soarelui, reținînd în schimb radiațiile de căldură ale Pămîntului

SFATUL MEDICULUI

SAREA ÎN ALIMENTAȚIE

Există o nevoie naturală de sare a organismului, pe care omul sănătos și-o satisface prin consumul de alimente. Astfel, printr-o alimentație obișnuită se introduc, zilnic, în organism, aproximativ 3—6 gr de sare (NaCl.). Cu un singur gram de sare, organismul reușește să-și acopere nevoile sale zilnice, eliminînd excesul prin urină. În cazul cînd nu poate elimina acest exces de sare, organismul suferă.

În lichidele organismului există o asemenea relație între sare și apă încît, atunci cînd, din motive obiective, plusul de sare consumat nu poate fi eliminat, apar retențiile de apă în țesuturi (edemele). S-a demonstrat științific că sodiul (Na) unul din cei doi componenți ai formulei sării (NaCl.) este totdeauna vinovat de această reținere de apă la nivelul țesuturilor Cel mai mult suferă din cauza consumului exagerat de sare, aparatul renal, știind că acesta este filtrul important al organismului. De aceea, cînd omul e suferind de rinichi (în nefrite), reducerea sării în alimentație se asociază întotdeauna cu tratamentul medicamentos

În bolile de inimă și ale vaselor sanguine se impune, de asemenea, regimul alimentar hiposodat, (cu sare puțină) sau desodat (fără de sare), în raport cu starea funcțională a rinichilor

În bolile grave de ficat, cum este ciroza însoțită de ascită, se suspendă sarea din alimentație și paralel cu aceasta, asemenea bolnavi sînt supuși tratamentelor medicamentoase destul de drastice

Starea de graviditate în ultimile 3—6 săptămîni impune, de asemenea, reducerea sării în alimentație

Dar reducerea sării poate fi inutilă atunci cînd nu este însoțită și de alte restricții. De exemplu: în gastrite, o parte din fenomenele dispeptice supărătoare (arsurile) nu dispar dacă pe lîngă reducerea sării nu se suprimă și toate celelalte condimente (piper ardei iute etc.). Sau, numai simpla suprimare a sării din alimente nu reduce cu nimic grăsimile la cei obezi, dacă aceștia nu-și impun restricții serioase la dulciuri, paste făinoase, grăsimi etc

Se poate vorbi însă și de contra indicații în reducerea sării, în cazuri grave de diaree masivă sau de vărsături repetate, cînd organismul pierde multe lichide și cînd pentru a reface echilibrul hidric al organismului se impune consumul de sare, fie pe cale alimentară, dacă e posibil, fie pe cale parenterală (prin injecții).

Sarea e un condiment. Ea trebuie consumată însă în mod chibzuit de omul sănătos. În ceea ce privește omul bolnav, acesta, de la caz la caz, trebuie să respecte un riguros regim impus de medic, pentru a evita perturbări în organism

Dr. M. GHEORGHIU

O PASIUNE DE O VIAȚĂ: CELULA NERVOASĂ

Printre cei mai de seamă oameni de știință din patria noastră se numără și profesorul dr. Gheorghe Marinescu care și-a desfășurat activitatea la finele secolului trecut și începutul secolului nostru. El a făcut cunoscută în lumea medicală școala de neurologie românească al cărui întemeietor a fost el.

Broșura **O PASIUNE DE O VIAȚĂ: CELULA NERVOASĂ** scrisă de O. Sager și A. Mareș, apărută în colecția Orizonturi a Editurii științifice, cuprinde o descriere amplă a celulei nervoase, a diferitelor boli ale sistemului nervos, a cercetărilor făcute de Gheorghe Marinescu în domeniul neurofiziologiei, a neuroinfecțiilor etc.

Scrisă pe înțelesul maselor largi, broșura oferă cititorului multe date interesante și instructive care-i îmbogățesc cunoștințele despre viața psihică (sufletească) a omului, ajutîndu-l în felul acesta să înțeleagă mai bine și mai temeinic complexitatea proceselor psihice petrecute în cursul întregii noastre vieți

S. L.

ÎNFRUNTĂRI SOCIALE

Primul pătrar din 1967 a fost martorul unor dîrze și ample lupte muncitorești și țărănești pentru înnoiri democratice, muncă, pîine și drepturi, împotriva represiunilor. Caracteristica principală a acestor înfruntări a fost strînsa unitate de mișcare și larga solidaritate cu detașamentele aflate în acțiune. Cele mai reprezentative sînt puternicele conflicte sociale din Spania, Italia, Franța, Argentina, Grecia, Japonia, Uruguay, Chile, Irlanda.

Sub semnul unității de luptă, milioane de oameni ai muncii italieni din 37 sectoare economice au desfășurat, în perioada ianuarie — aprilie zeci de greve naționale pe ramuri de producție, cerînd înnoirea contractelor colective în așa fel ca ele să cuprindă revendicările actuale ale muncitorimii. Una dintre cele mai hotărîte a fost greva națională din 20 martie a două milioane de dijmași și muncitori agricoli. De asemenea, impresionantul marș la care au luat parte mii de oameni, în majoritate țărani, împotriva sărăciei din Sicilia ; după cum se știe, în fruntea acestei acțiuni a stat cunoscutul lider progresist italian, scriitorul Danilo Dolci.

În Irlanda continuă de luni de zile demonstrațiile fermierilor împotriva exploatării lor de către marile societăți de colectare a produselor agro-alimentare. În februarie, ei au blocat șoselele de acces spre capitală (Dublin) cu mii de tractoare, camioane și automobile, făcînd imposibilă circulația. Ziarul francez *Le Monde* relatează că actualele mișcări țărănești — în pofida persecuțiilor — sînt cele mai mari din istoria Irlandei.

Provincia argentiniană Tucuman, unde sînt situate cele mai întinse plantații de trestie de zahăr din țară, se află în fierbere încă din toamna lui 1966. Ultimele două luni au fost marcate prin șase greve, la care au participat de fiecare dată cîte 150 000 — 170 000 de muncitori agricoli și de la fabricile de rafinare a zahărului. „Nu trece săptămînă — relevă ziarul chilian El Siglo — ca în provincia Tucuman să nu izbucnească demonstrații muncitorești, sute de victime au căzut în timpul ciocnirilor cu poliția".

Calendarul luptelor mai consemnează printre altele :

- 1 februarie — grevă națională de 24 de ore în Franța (iau parte 10 000 000 de salariați publici și din întreprinderile naționalizate) ;
- 25 februarie — grevă generală de 24 de ore în Uruguay (500 000 de participanți) ;
- martie — circa 1 000 000 de greviști în orașele grecești Atena, Volos, Petras, Pireu, Salonic.
- martie — începutul ofensivei de primăvară a oamenilor muncii japonezi (700 000 de oameni iau parte la greve și demonstrații în 100 de orașe, în etapa de la 2 martie și 2 500 000 în 700 de localități 30 martie) ;
- 21 aprilie — 35 000 de muncitori agricoli din Ecuador (provincia Bolivar) declară greva generală.

Acțiuni pe scară largă au desfășurat popoarele care luptă pentru eliberarea de sub jugul colonial, pentru afirmarea ființei lor naționale, pentru dreptul de a-și lua soarta în propriile mîini. Au avut loc trei greve generale anticolonialiste în Aden, în timpul cărora patrioții au înfruntat deschis trupele britanice dispersate în colonie. S-au mai produs ciocniri armate sîngeroase în Angola, Mozambic și Guineea portugheză. Ele sînt arena unor mari bătălii desfășurate de forțele anticolonialiste de eliberare ; peste 200 de soldați portughezi au căzut uciși sau prizonieri în ultimele luni. Iar rasiștii din Rhodesia au fost nevoiți să ceară trupe din Africa de sud, pentru a stăvili opoziția crescîndă a poporului zimbabwe.

P. TĂTARU

Se poate procura și cu plata în rate de la MAGAZINELE UNIVERSALE ȘI SPECIALIZATE ALE COOPERATIVELOR DE CONSUM.

ÎMPOTRIVA RĂZBOIULUI DIN VIETNAM

Una din formele cele mai brutale ale politicii promovate de imperialismul american este, fără îndoială, și barbarul război de agresiune dus de S.U.A. în Vietnam. Sătul de stăpînirea nedreaptă care îl jefuiește și exploatează fără milă, poporul Vietnamului de Sud s-a ridicat la luptă pentru apărarea intereselor sale, pentru libertate și unitate națională. Imperialiștii americani caută, prin toate mijloacele, să se opună luptei drepte a poporului vietnamez. Războiul este dus de americani cu cele mai sălbatice mijloace de exterminare în masă.

Pentru a înșela opinia publică mondială, cercurile guvernamentale din S.U.A. vorbesc mereu de pace. Aceste cercuri nu fac însă nimic concret pentru a se putea stabili o pace dreaptă. Dimpotrivă, faptele ne arată că, pe zi ce trece, agresorii intensifică operațiunile militare.

Recenta reuniune de la Washington a Consiliului pactului militar al Asiei de sud-est — S.E.A.T.O. — este un indiciu care arată cu claritate încotro se îndreaptă agresorii. Participanții la acest consiliu — de la care a lipsit reprezentantul Franței, iar Pakistanul n-a fost reprezentat decît printr-un ambasador și nu prin ministrul afacerilor externe — au hotărît să sprijine în continuare agresiunea din Vietnam. De asemenea, recenta bombardare a Haifongului de către aviația militară americană arată, fără putință de tăgadă, că, în loc să înceteze bombardamentele asupra R.D. Vietnam, așa cum cer toate popoarele lumii, agresorii americani intensifică aceste bombardamente.

Popoarele lumii condamnă cu mînie și indignare acțiunile agresive ale S.U.A. în Vietnam. Chiar și majoritatea poporului american se pronunță împotriva acestui război de agresiune. Astfel, în timpul din urmă, peste 400 000 de americani au luat parte la demonstrații de protest împotriva războiului din Vietnam în numeroase localități din S.U.A.. Demonstrații asemănătoare au avut loc și în alte orașe ale lumii ca Paris, Londra, Tokio, Amsterdam, Viena și altele.

Poporul nostru a condamnat și condamnă agresiunea americană din Vietnam, agresiune care amenință pacea lumii, și cere cu insistență să se pună capăt acestei agresiuni și să se lase poporului vietnamez libertatea de a-și hotărî singur soarta așa cum o cer interesele sale.

S. LAZĂR

În fiecare an, sute de participanți cîștigă autoturisme la LOZ IN PLIC. De la începutul acestui an, au fost cîștigate peste 60 de autoturisme la LOZ ÎN PLIC.

Printre cei care au cîștigat în ultimul timp autoturisme la LOZ ÎN PLIC, sînt participanți din Craiova, raionul Istria, Fălticeni, București, Brașov, Focșani, comuna Amărăștii de Jos, raionul Caracal, comuna Roznov, raionul P. Neamț, comuna Florești, raionul Titu, Medgidia ș.a.

Jucînd la LOZ ÎN PLIC puteți cîștiga imediat premii în bani și obiecte. Se atribuie autoturisme Renault 10 Major, Moskvici 408, Wartburg 312/1, Fiat 850, Wartburg Lux, Wartburg Standard, Trabant 601, motociclete, televizoare, frigidere, aparate de radio, aspiratoare, ceasornice, biciclete, mașini de cusut, pikapuri, aparate foto, precum și premii în bani de cîte 20 000 lei, 10 000 lei, 5 000 lei 2 000 lei ș.a.

5549 A

Pentru toate vîrstele

FABRICILE MINISTERULUI INDUSTRIEI ALIMENTARE produc o gamă largă de :

aliment cu bogat conținut în zahăr, grăsimi, miere de albine și cacao — care nu trebuie să lipsească de la nici o masă.

ÎNCHEIND ASIGURĂRI FACULTATIVE DE ACCIDENTE DAȚI DOVADĂ DE PREVEDERE.

Asigurările de accidente încheiate la ADAS constituie o măsură utilă în orice împrejurare : la locul de muncă, în călătorie, la domiciliu, la practicarea sporturilor etc.

Asigurarea de accidente se poate încheia pentru sume asigurate fixe sau, la cererea asiguraților, și pentru sume mai mari, obținîndu-se sumele asigurate în cazurile prevăzute în regulamentul de asigurare.

Pentru o asigurare de accidente cu sume asigurate de 10 000 lei, respectiv 5 000 lei, pe durata de 3 sau 6 luni, în funcție de profesie, prima de asigurare este de numai 12 lei.

CIFRE ŞI FAPTE DIN INDUSTRIA PETROLULUI

• Datorită extinderii proceselor moderne de prelucrare, în 1966 s-au obţinut în plus faţă de prevederile planului: 90 000 tone produse petroliere — benzine, motorină, uleiuri. Valoarea produselor obţinute din tona de ţiţei a crescut în 1966 cu 4,3 la sută faţă de nivelul atins în 1965.

• Aplicarea metodei de menţinere a presiunii în zăcămintele noi şi recuperarea secundară în zăcămintele vechi au adus în anii şesenalului o economie de fonduri de investiţii de peste 300 milioane lei anual.

• Pe platforma industrială a oraşului Piteşti se construieşte cel mai important obiectiv al industriei noastre petroliere prevăzut în actualul plan cincinal: o modernă rafinărie de ţiţei. În anul 1969 aici vor intra în funcţiune mari şi moderne instalaţii pentru fabricarea benzinelor superioare şi a unor materii prime destinate industriei petrochimice.

PETROLUL ROMÂNESC

Existenţa şi folosirea ţiţeiului pe cuprinsul ţării sînt cunoscute de secole. Încă de pe vremea romanilor se ştia de „focurile nestinse" — manifestări ale straturilor de ţiţei şi gaze din zăcăminte apropiate de suprafaţă.

Atestări scrise au început să apară în urmă cu cîteva sute de ani. În descrierile călătorilor străini care au drumeţit prin Muntenia şi Moldova, ca şi în documentele autohtone se semnalează extracţia ţiţeiului pe aceste meleaguri încă din prima jumătate a secolului al XVI-lea. Astfel, călugărul misionar Bandinus care a trecut în anul 1646 prin Moldova a rămas uimit de mulţimea puţurilor din care ţăranii extrăgeau un lichid negru şi vîscos pe care îl numeau „păcură" şi pe care îl foloseau ca baie pentru anumite boli şi pentru ungerea osiilor la căruţe. În secolul următor, domnitorul Dimitrie Cantemir, în lucrarea sa „Descriptio Moldaviae" arată că pe malul rîului Tazlăul Sărat, lîngă satul Moineşti, izvorăşte o răşină minerală pe care ţăranii o folosesc la ungerea osiilor la căruţe. Pe harta Moldovei, alcătuită în 1720, el a însemnat localităţile care produceau ţiţei în acea vreme.

Dacă istoria petrolului nostru este foarte veche, cea a industriei româneşti de petrol este mai apropiată de zilele noastre. Anul acesta se împlinesc 110 ani de cînd, prin strădania lui Theodor Mehedinţeanu, la Rîfov, lîngă Ploieşti, a început să funcţioneze prima rafinărie de petrol din ţară şi de cînd Bucureştiul a fost primul oraş din lume iluminat cu petrol lampant. Anul 1857, cînd în România s-a înregistrat oficial prima producţie de ţiţei — 275 tone — marchează naşterea industriei petroliere româneşti care a parcurs o perioadă îndelungată, bogată în evenimente, de la primele înfăptuiri pînă la marile realizări din zilele noastre.

DE LA HECNĂ LA INSTALAŢIA 4 DH—315

În curtea Muzeului Republican al Petrolului din Ploieşti vizitatorii se opresc îndelung în faţa „hecnei" — sistem de săpare a puţurilor şi de extragere a ţiţeiului, folosit în a doua jumătate a veacului trecut. Mosorul de lemn, pe care este înfăşurată frînghia la capătul căreia se agăţa muncitorul sau burduful de bivol în care se punea pămîntul sau ţiţeiul, era acţionat cu ajutorul cailor. Aerisirea puţului se făcea cu foalele iar iluminatul cu oglinzi care reflectau lumina soarelui în adîncul pămîntului. În astfel de condiţii au lucrat „păcurarii" zeci de ani, pentru a scoate din adîncuri „aurul negru". Mulţi au pierit îngropaţi de vii sau asfixiaţi de gaze. Ei sînt socotiţi pe drept cuvînt pionierii petrolului românesc.

Călătorind de la Ploieşti pe Valea Prahovei, sau pe meleagurile Argeşului, Olteniei, Moldovei, întîlneşti pretutindeni păduri de sonde care îşi înalţă turlele argintii spre soare. Un veac desparte hecna şi găzăria lui Mehedinţeanu de modernele instalaţii de foraj, extracţie şi prelucrare a ţiţeiului din zilele noastre, vreme în care numeroşi ingineri şi oameni de ştiinţă au adus o contribuţie însemnată la progresul industriei petrolului românesc. De numele inginerilor români **Cantili, Tacit** şi **Puşcaru** este legată, la începutul acestui veac, o serie de perfecţionări aduse metodelor de foraj şi de extracţie a ţiţeiului. Savanţii români **Grigore Cobălcescu, Grigore Ştefănescu** şi **Ludovic Mrazec** au întreprins primele cercetări geologice privind zăcămintele de petrol din ţara noastră; **Petru Poni** a studiat compoziţia şi proprietăţile ţiţeiului românesc, iar **Lazăr Edeleanu** a elaborat o metodă originală de rafinare a ţiţeiului, folosită şi astăzi în multe ţări cu industrie petrolieră dezvoltată.

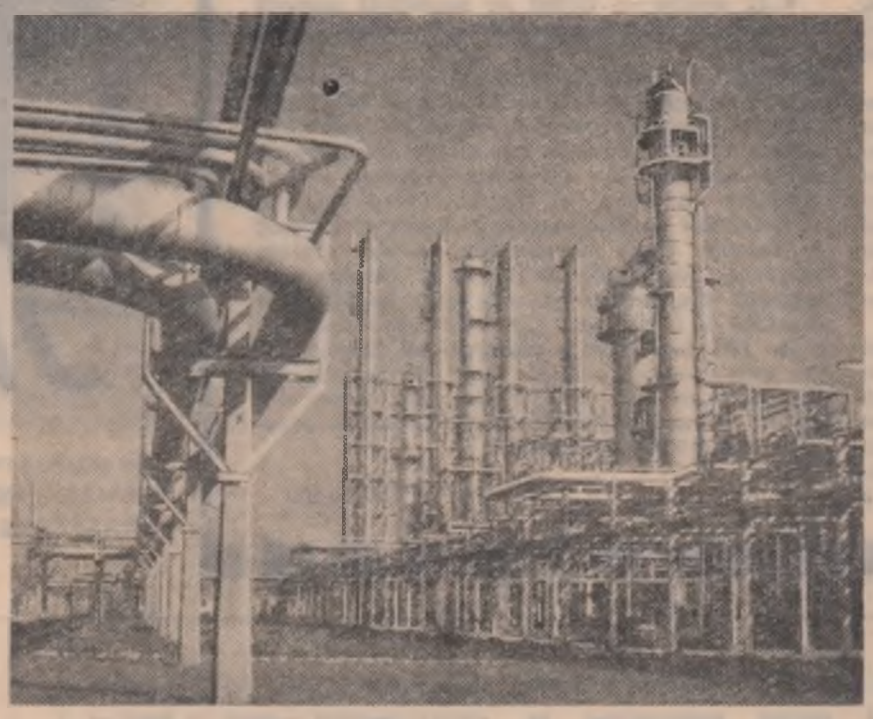

Cea mai mare unitate de prelucrare a ţiţeiului din ţară — rafinăria Brazi

Ultimele două decenii se înscriu cu cele mai valoroase realizări în dezvoltarea industriei noastre petroliere. Numeroase colective de cercetători, proiectanţi, petrolişti, au obţinut succese de răsunet mondial. Instalaţia de foraj **3 DH—200** a obţinut medalia de aur la Tîrgul internaţional de la Leipzig; instalaţia **4 DH—315**, adevărată uzină modernă, este capabilă să foreze pînă la adîncimi de 7 000 metri. De altfel, instalaţiile de foraj fabricate în România acoperă în întregime toată gama de adîncimi de foraj de la 100 pînă la 7 000 metri. Pentru sectorul extracţiei ţiţeiului s-au realizat de asemenea instalaţii de mare productivitate utilizate la intervenţii şi reparaţii la sonde.

Industria noastră de utilaj pentru prelucrarea ţiţeiului produce numeroase instalaţii complete de înaltă tehnicitate pentru rafinării. Stîrnesc admiraţie instalaţiile româneşti de distilaţie atmosferică şi în vid, de reformare catalitică, de solventare cu bioxid de sulf, de cocsare întîrziată, de fabricare a uleiurilor de uns, de desalinare electrică şi multe altele.

DE 40 DE ORI VALOAREA MATERIEI PRIME

Brazi, Ploieşti, Teleajen, Oraşul Gheorghe Gheorghiu-Dej, sînt astăzi adevărate citadele ale prelucrării ţiţeiului. Uriaşe instalaţii, cu tehnologii din cele mai moderne, transformă ţiţeiul într-o gamă tot mai largă de produse petroliere şi materii de bază pentru industria petrochimică.

Iată două exemple grăitoare care înfăţişează dimensiunile la care este prelucrat petrolul românesc: instalaţia de distilare atmosferică, combinată cu distilare în vid pentru combustibil şi distilare electrică de la Rafinăria Brazi are o capacitate de 3 milioane tone; complexul de reformare catalitică a benzinelor primare de la aceeaşi rafinărie are o capacitate de 1 milion de tone şi produce benzină reformată, hidrocarburi aromatice şi hidrocarburi parafinoase uşoare.

Datorită noilor instalaţii realizate în rafinării valoarea produselor obţinute într-o tonă de ţiţei a crescut considerabil. Azi producem benzine cu cifră octanică pînă la 100, motorine superioare utilizabile la cele mai pretenţioase motoare Diesel, un sortiment larg de uleiuri care răspund numeroaselor exigenţe ale nevoilor transportului şi industriei moderne.

Industria petrolului este izvorul unei ramuri care cunoaşte în anii noştri un avînt impresionant — petrochimia. Uriaşele retorte ale chimiei moderne transformă gazele naturale, gazele de rafinărie şi alte fracţii petrolifere în produse cu valori mult mai mari ca ale materiilor prime.

Una din cele mai importante sarcini ale industriei petrochimice este aprovizionarea agriculturii cu îngrăşăminte cu azot fabricate pe bază de gaz metan: azotat de amoniu, uree, ape amoniacale. De asemenea, petrochimia livrează agriculturii substanţe fitosanitare pentru combaterea dăunătorilor.

Din gaz metan şi produse petroliere se obţin materiale plastice, fire şi fibre sintetice, detergenţi. O valorificare considerabil sporită dobîndesc gazele de rafinărie prin fabricarea cauciucului sintetic, a fenolului şi acetonei. Realizarea combinată a acestor produse ridică valoarea materiilor prime petroliere intrate în fabricaţie de peste 40 de ori.

PREZENTE PE MAI MULTE MERIDIANE ALE GLOBULUI

Utilajele şi produsele petroliere româneşti sînt cunoscute şi apreciate în numeroase ţări din lumea întreagă. Exportăm instalaţii complete de foraj şi echipamente de extracţie precum şi utilaje pentru rafinăriile de petrol acordînd totodată asistenţa tehnică necesară. Un exemplu remarcabil al posibilităţilor de export ale ţării noastre şi al colaborării tehnico-economice în acest sector îl constituie instalaţiile româneşti de prelucrare a ţiţeiului care funcţionează azi în India.

Petroliştii români au contribuit la punerea în valoare a unor zăcăminte de petrol şi gaze în Afganistan, India, Ghana. De asemenea brigăzi de petrolişti români lucrează în prezent în Uniunea Sovietică, Birmania, Republica Arabă Unită.

Ca urmare a îmbunătăţirii continue a calităţii produselor petroliere româneşti ele au fost tot mai mult cerute pe pieţele externe formînd un capitol deosebit de important al comerţului exterior al ţării noastre. A crescut îndeosebi exportul de motorină, uleiuri, păcură, bitum, cocs; în ultimii ani s-au livrat la export produse noi ca: benzen, toluen, xileni, etilbenzen — folosite ca materii prime în petrochimie.

★

Grijii partidului şi guvernului nostru pentru îmbunătăţirea continuă de muncă şi de viaţă, petroliştii răspund cu hotărîrea fermă de a înfăptui marile obiective puse în faţa lor de cel de-al IX-lea Congres al partidului. Colectivele din sectorul extracţiei urmăresc gospodărirea judicioasă a rezervelor de ţiţei şi gaze, o valorificare economică şi raţională a tuturor zăcămintelor. Ei perfecţionează necontenit metodele moderne de exploatare a zăcămintelor noi şi vechi pentru ca să atingă obiectivele fixate pentru finele cincinalului: 13,2 milioane tone ţiţei şi 18,5 miliarde m.c. gaz metan în 1970.

Moştenitori ai unor glorioase tradiţii făurite de-a lungul a peste un veac, petroliştii noştri vor munci neobosiţi pentru dezvoltarea în continuare a industriei petroliere, pentru sporirea faimei de care se bucură peste hotare petrolul românesc.

Ing. I. NICULESCU
director în Ministerul Petrolului
S. SIGARTĂU

Concurs
PROVERBE ŞI ZICĂTORI

CUPON 1

Începînd cu acest număr vor apărea 10 desene ilustrînd PROVERBE ŞI ZICĂTORI pe care concurenţii sînt invitaţi să le ghicească. Cele 10 răspunsuri, însoţite în mod obligatoriu de cele 10 cupoane de participare, trebuie trimise toate împreună pînă la data de 10 iulie (data poştei).

Concursul este dotat cu următoarele premii:
Premiul I — un ceas deşteptător
Premiul II — un stilou
Două premii III — cîte un album de fotografii.

În cazul că vor fi mai mulţi concurenţi cu acelaşi număr de răspunsuri exacte, se va efectua o tragere la sorţi.

REDACŢIA: Bucureşti, Piaţa „Scînteii", Tel. 17.60.10, interior 1884. Abonamente 13 lei anual. Abonamentele se fac la oficiile poştale, prin factorii poştali şi difuzorii voluntari. TIPARUL: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii * 40.001